

Az utolsó tabáni szobasarak

A Tabánt siratók szeméből lassan kiapadtak a könnyek és a szigorú törvény által elűzött öreg tabáni néninék Budapest különböző perifériáin valószínűleg hosszú, végnélküli mesékben regélik el hajdani otthonuk történetét. Ha a rideg gyártelepekhez szokott szomszédok közül valamelyik türelmesebb jó szomszéd hajlandónak mutatkozik meghallgatni a sokráncú új jövevény unalmas történetét, akkor előttük eddig ismerelen világról hallanak majd. Hallanak meséket öreg földszintes házakról, virágos kis udvarokról, zeg-zúgos utcákról és egy kipusztult városrész csak nemrég megszűnt, de visszahozhatatlan hangulatáról. Szól majd a mese az Aranykakas- és a Gyöngyvirág-utcákról, a Három heteshez címzett fogadóról — amit valamikor a magyar szabadságharc előtt Három huszárnak neveztek és ahol „tudjátok kedveseim, azok a bolond szerelmesek a májusi estén teljesen ellepték az öreg utcákat”. Azóta azonban ezek a régi utcák, a hegyoldalba vágott házaikkal egyetemben már teljesen megszűntek és a zöldre mázolt kis fenyőpadokon sem találkoznak már az öreg nénikék, hogy megbeszélhessék a Tabán életéhez annyira hozzátartozó mende-mondákat. A Tabán örökre és végérvényesen megszűnt. Az új Budapestért harcoló intézmények kissé talán túlságosan kegyetlenül pusztították el ezt az öreg városrészt, amely pedig minden városrendészeti lehetlenségének dacára is megérdemelt volna egy kis kíméletet.

Nagyságos és méltóságos városintéző urak, ne tessék félreérteni ezeket a sorokat, mert nemcsak a romantikát sirató ember panasza szól erről a papírról, hanem a tradíciókat szerető és az azokat féltő emberé is. Talán nem ártott volna, ha például meghagyták volna a magyar copf-stílusban épült Szarvas-téri házat, ahol a Tabán-szerte híres Spitzer zsidó vásárolta évtizedek óta a környéken megszorult fiatal emberek kissé megkopott ruháit. Nem rontott volna a modern Tabán képén még az sem, ha egy tabáni múzeum számára megóvták volna a jövő számára a Kereszt-tér egy-két tipikusan tabáni épületét. Higyjék el, egy-két ilyen átmentett épület nem rontott volna azon a városhangulaton, amely majd valamikor, tíz, húsz vagy csak ötven esztendő múlva fog kialakulni az enyhe lejtőjű Naphegy oldalán. Tessék csak visszaemlékezni, hogy ugyanilyen csakány-

rohamot intéztünk valamikor a budai várlejtő régi házai ellen is, mert mi budapestiek egy kicsit mindig parvenűk voltunk. Lebontottuk a városkapuinkat, lebontottuk a régi Krisztinavárost és lebontottuk a Tabánt is. Idegenforgalomért epedezünk és miközben a párisi bulvárdokon alázattal bámuljuk meg a párisi városépítészeti hivatal által megőrzött öreg épületeket, akkor idehaza mindig ötven esztendő múlva jut eszünkbe, hogy milyen érdekes lenne, ha meghagytuk volna azokat a régi emlékeket, amelyek még megérdemelték volna egy-két száz esztendőt. És ahogyan oktalanul elpusztítottuk legszebb városképeinket, ugyanúgy pusztítottuk el a Tabánt is. Mert a Tabánból semmi, de semmi nem maradt. Azaz, hogy mégis! A napokban, mikor felfelé ballagtam a minden ízében modern új tranzverzális úton, akkor a hegyoldalba vágott nagy kanyarodó mellett egy icipici kis szobasarkot fedeztem fel a bőven burjánzó lapulevelek alatt. Nem okozott különösebb fejtörést, hogy rájőjjenek arra, hogy az út mellett szerényen meghúzódó sarkocska valamelyik hajdani tabáni ház szobájának tartozéka volt. Miközben néztem a megmaradt emléket, rövidesen csoportosulás támadt körülöttem és nem hinném, hogy a pompéji romvárosok előtt nagyobb tisztelettel álltak volna az emberek, mint az elpusztított Tabán ezen utolsó emléke előtt. Azóta, ha arra járok, mindig kisebb-nagyobb csoportot fedezek fel az utolsó tabáni szobasarak előtt és az emberek szinte megilletődéssel magyarázzák egymásnak a Tabán történetét. Tisztelt városrendező urak, az elpusztított Tabán reputációja érdekében és ezeknek a nézelődő embereknek a nevében kérem önöket, hogy ha esetleg elolvassák ezt a kis cikket, ne siessenek bontó csákányokkal a megmaradt kis tabáni sarokhoz, hanem határozzák el, hogy betonaknába süllyesztve, üveglap alá helyezik a Gyöngyvirág-utcának ezt az utolsó maradványát. A világ halad, Budapest fejlődik és egy bizonyos idő múlva valószínűleg Európa egyik legmodernebbül felépített fürdővárosa emelkedik majd a régi Rácváros helyén. És higyjék el, néha napján ennek a kis megőrzött saroknak nagyobb közönsége lesz majd, mint a legnagyobb pezsgőfürdőnek, vagy modern üvegpalotának. Mert az emberek szeretik a multat!

Fiala Ferenc